

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/519/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6214203545
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6214203545.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa BL Telecom collection, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 47 150 513, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti odporkyni B. M., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom M. D. XXX, t. č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníčkou Martinou Balážovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Veľký Krtíš, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, so sídlom Košice, Park Angelinum 2, IČO: 42 326 923, právne zastúpeného splnomocneným advokátom Mgr. Petrom Masarovičom, Advokátska kancelária Košice, Park Angelinum 2, o zaplatenie 248,95 EUR s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10C/33/2014-41 zo dňa 19. 3. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd pripustil, aby do konania na stranu odporkyne vstúpil vedľajší účastník s odôvodnením, že po oboznámení sa so stanovami vedľajšieho účastníka mal za preukázané, že vedľajší účastník je právnickou osobou, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov. Z dôvodu, že v predmetnej veci ide o sporové konanie, ktoré súvisí s predmetom ochrany práv spotrebiteľov bez povinnosti vedľajšieho účastníka preukazovať právny záujem na výsledku sporu, mal okresný súd za to, že s poukazom na § 93 ods. 2 - 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) a § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov sú splnené podmienky na vstup vedľajšieho účastníka do konania na stranu odporkyne. Preto vstup vedľajšieho účastníka do konania na stranu odporkyne pripustil.

Proti uzneseniu okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. V prvom rade poukázal na skutočnosť, že vstup vedľajšieho účastníka do občianskeho súdneho konania upravuje vládny návrh novely Občianskeho súdneho poriadku, ktorá má nadobudnúť účinnosť 1. 1. 2015. Uvedený návrh dopĺňa ust. § 93 ods. 3 O. s. p. tak, že za prvú vetu sa vkladá nová druhá veta, ktorá znie: „Ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu združenie podľa osobitného predpisu, súčasťou podnetu musí byť aj súhlas účastníka popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na podnet neprihliadne.“ Citovaná právna úprava vychádza z rozsudku Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-470/12, ktorý dospel k záveru, že vnútroštátna úprava neumožňujúca niektoré z právnických osôb vstup do konania, nie je v rozpore s právom EÚ. Ďalej uviedol, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka do konania je súhlas odporcu, na stranu ktorého vedľajší účastník vstúpil. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 188/2012 zo dňa 5. 2. 2013, ktorý uviedol, že z ustanovenia § 93 O. s. p. nemožno žiadnym spôsobom vyvodit', že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu ním podporovaného účastníka. Na zistenie stanoviska účastníka k vstupu vedľajšieho účastníka pritom nie je možné použiť domnienku podľa § 101 ods. 3 O. s. p., v zmysle ktorej platí, že ak súd vyzve účastníka, aby sa vyjadril o určitom návrhu, ktorý sa týka postupu a vedenia konania, môže pripojiť doložku, že ak sa účastník v určitej lehote nevyjadrí,

bude sa predpokladať, že nemá námietky. V závere odvolania poukázal na to, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do konania nepredstavuje žiadny prínos a spôsobuje len vynakladanie neúčelných trov právneho zastúpenia. Na základe uvedeného navrhol odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zmeniť a vedľajšieho účastníka do konania neprípustiť.

Vedľajší účastník na strane odporkyne podal vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa, v ktorom poukázal na to, že nemá vedomosť o tom či sa odporkyňa vyjadrila k jeho vstupu do konania, avšak zastáva názor, že výslovný súhlas odporkyne na vstup vedľajšieho účastníka do konania nie je potrebný. Ďalej uviedol, že vedľajší účastník napĺňa ciele sledované politikou EÚ v oblasti ochrany práv spotrebiteľov, Lisabonskú zmluvu, Chartu základných práv EÚ, smernice EÚ a rozsudky Súdneho dvora EÚ ako aj vnútroštátnu právu úpravu o ochrane spotrebiteľov. Preto navrhol odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) odvolanie prejednal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Navrhovateľ založil svoje odvolanie na argumentáciu, že vedľajší účastník nemôže do konania vstúpiť proti vôli hlavného účastníka, ktorého chce vedľajší účastník podporovať, z ktorej skutočnosti vyvodil, že hlavný účastník musí so vstupom vedľajšieho účastníka do konania vždy výslovne vyjadriť súhlas. Pokiaľ odporkyňa na výzvu okresného súdu nereagovala, nepostupoval okresný súd správne, keď vstup vedľajšieho účastníka na stranu odporkyne pripustil. Osobitne pritom zdôraznil aj význam novely Občianskeho súdneho poriadku účinnnej od 1. 1. 2015 na prejednávaný prípad.

S uvedeným názorom odvolateľa sa však odvolací súd stotožniť nemohol.

Konanie vo veci vyvolal navrhovateľ, ktorý podal návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 248,95 EUR s príslušenstvom. Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ sa vyššie uvedenej sumy domáha na základe zmluvy o pripojení, uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou, ktorú zmluvu možno podľa obsahu vyhodnotiť ako zmluvu spotrebiteľskú (§ 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka). Vedľajší účastník oznámil vstup do tohto konania podaním zo dňa 7. 8. 2014, keď spolu s oznámením o vstupe do konania na podporu odporkyne požiadal o doručenie návrhu na začatie konania spolu s prílohami. Vstup vedľajšieho účastníka do konania a oprávnenie na tento vstup mu vyplýva priamo z Občianskeho súdneho poriadku, a to z § 93 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ustanovenia ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom mal zákonodarca na mysli najmä zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Zákon o ochrane spotrebiteľa“). Uvádzaná právna úprava má za cieľ umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby najmä združenia a súvisí aj s transpozíciou rôznych smerníc určených na ochranu spotrebiteľa, osôb, vo vzťahu ku ktorým bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania, a podobne. Cieľom navrhovanej úpravy je rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov - ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu - vstupovať do konania ako vedľajší účastníci. V praxi ide hlavne o združenie na ochranu spotrebiteľov.

Ustanovenie § 93 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014 upravuje spôsob, akým vedľajší účastník vstúpi do konania, resp., akým získa procesné postavenie vedľajšieho účastníka. V tomto prípade sa vedľajší účastník stáva nositeľom svojich procesných práv a povinností doručením svojho oznámenia súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník, resp. doručením jeho oznámenia, že na výzvu niektorého z účastníkov do konania vstupuje (k uvedenému pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 33/2006, sp. zn. 5 Cdo 201/2004, R 57/2009, sp. zn. 3 Cdo 188/2012, sp. zn. 3 Cdo 384/2012, sp. zn. 7 Cdo 67/2013, sp. zn. 3 Cdo 319/2009, sp. zn. 1 Cdo 234/2004 a pod.). Zo žiadneho z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. 12. 2014 nevyplýva, že by sa pre účinný vstup vedľajšieho účastníka do konania vyžadoval výslovný súhlas spotrebiteľa so vstupom do konania tak, ako na to poukazoval odvolateľ. Je tomu tak v prvom rade preto, že Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31. 12. 2014 umožňuje konajúcejmu súdu rozhodovať o prípustnosti vedľajšieho účastníctva len na návrh (§ 93 ods. 3 posledná veta O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014), pričom za návrh je v zásade potrebné považovať relevantnou formou vykonaný prejav vôle hlavných účastníkov konania alebo niektorého z nich, ktorým je vyjadrený nesúhlas so vstupom tretej osoby ako vedľajšieho účastníka konania (Nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 480/2012-72 zo dňa 14. 2. 2013). Z vyššie uvedeného v prvom rade vyplýva, že súd, na ktorom sa vedie konanie, do ktorého vstúpil vedľajší účastník, ex offico

neposudzuje, či je vstup vedľajšieho účastníka do konania prípustný, ale je jeho povinnosťou účastníkov upovedomiť o vstupe vedľajšieho účastníka, s tým, že účastníci konania majú následne právo vysloviť voči tomuto vstupu námietky (k uvedenému pozri uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 188/2012, ďalej sp. zn. 7 Cdo 67/2013, sp. zn. 5 Cdo 113/2010, sp. zn. 2 Cdo 212/2012, R 57/2009 a pod.). V prípade, ak námietka voči vstupu vedľajšieho účastníka do konania vznesená nebude, je konajúci súd povinný s vedľajším účastníkom riadne konať tak, aby mu boli zabezpečené všetky procesné práva (viď § 93 ods. 4 O. s. p.). Len pre prípad, že uvedená námietka vznesená bude, je potom konajúci súd prípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania povinný preskúmať. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť, že na to, aby vedľajší účastník platne do konania vstúpil a v tomto zotrval právna úprava účinná v čase vstupu vedľajšieho účastníka nevyžaduje súhlasný prejav účastníka, na ktorého stranu by mal vedľajší účastník vstúpiť. Naopak, pre záver o tom, že účasť vedľajšieho účastníka v konaní je potrebné nepripustiť, je v prvom rade potrebná námietka vstupu vedľajšieho účastníka konania, ako procesný úkon uskutočnený akýmkoľvek spôsobom, ktorý zákon prezumuje pre podanie v § 42 ods. 1 O. s. p., v ktorom účastník konania výslovne prejaví vôľu na tom, aby vedľajší účastník do prebiehajúceho konania nevstúpil. Po vznesení námietky vstupu vedľajšieho účastníka do konania hlavným účastníkom je potrebné, aby uvedená námietka bola doručená na vyjadrenie vedľajšiemu účastníkovi, aby tomuto bolo garantované právo vyjadriť sa k dôvodom nesúhlasného stanoviska účastníka s vedľajším účastníctvom (Nález Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 480/2012-72 zo dňa 14. 2. 2013). V opačnom prípade sa vedľajšiemu účastníkovi postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ sa potom jedná konkrétne o námietku vstupu subjektu, ktorý je osobou podľa § 93 ods. 2 O. s. p., ako je tomu aj v prejednávanej príhode, tu je potrebné odlišovať, či uvedenú námietku podal účastník, na strane ktorého chce vedľajší účastník vystupovať (v prejednávanej príhode odporkyňa v postavení spotrebiteľa) alebo jeho protistrana. Zatiaľ čo v prípade námietky účastníka, na stranu ktorého vedľajší účastník do konania vstúpil, bude na nepripustenie účasti vedľajšieho účastníka v zásade stačiť už samotný výslovný prejav vôle, ktorým tento účastník vyjadrí, že si účasť vedľajšieho účastníka v konaní na svojej strane neželá, ak však podá námietku vstupu vedľajšieho účastníka účastník, na stranu ktorého vedľajší účastník nevstúpil, dôvodom na nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania nemôže byť len samotná skutočnosť, že protistrana súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka na svoju stranu výslovne neudelila. Je tomu tak už len z dôvodu uvedeného vyššie, že výslovne udelený súhlas účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka na svoju stranu právna úprava účinná k okamihu vstupu vedľajšieho účastníka do konania nevyžaduje.

Na rovnakých záveroch, aké formuloval odvolací súd vyššie, je pritom postavené i navrhovateľom citované uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo/188/2012, keď zo strany navrhovateľa došlo len k jeho nesprávnej interpretácii. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí síce ako jednu z podmienok účasti vedľajšieho účastníka v konaní uviedol, že touto je i súhlas hlavného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka, z ďalších častí odôvodnenia jeho rozhodnutia však možno jednoznačne vyvodiť (ako na to správne poukázal odvolateľ), že uvedená podmienka súhlasu so vstupom do konania má charakter podmienky negatívnej. Dovolací súd totiž v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia v prvom rade uviedol, že „súd z vlastnej iniciatívy neskúma, či je vedľajšie účastníctvo prípustné, alebo neprípustné; o (ne)prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje, ak niektorý z účastníkov namietne neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Aj vtedy, keď vstup do konania iniciuje samotný vedľajší účastník, majú účastníci právo vyjadriť sa k jeho úkonu, ktorým prejavil, že vstupuje do konania, a prípadne namietajú neprípustnosť tohto vstupu.“ Pokiaľ potom dovolací súd uviedol, že „podstatnou podmienkou vedľajšieho účastníctva v konaní je súhlas (hlavného) účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník chce vystupovať“, následne k tejto podmienke precizoval, že: „z ustanovenia § 93 O. s. p. nemožno žiadnym spôsobom vyvodiť, že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu ním podporovaného účastníka; svoj nesúhlas s vedľajším účastníctvom tento účastník nemusí ani odôvodňovať. I keď sa určitý subjekt stáva vedľajším účastníkom už v momente, keď súdu dôjde jeho procesný úkon obsahujúci prejav vôle vstúpiť do konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka, má bezpochyby účastník konania, ktorého chce vedľajší účastník v konaní podporovať, procesné právo vyjadriť svoj nesúhlas s jeho vstupom do konania. Účastník konania má preto právo svojim nesúhlasom zabrániť tomu, aby pred súdom na jeho strane v pozícii vedľajšieho účastníka konal ten, koho účasť v konaní si neželá.“ V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pokiaľ v súvislosti s podmienkou prípustnosti vedľajšieho účastníctva dovolacím súdom označenou ako „súhlas (hlavného) účastníka konania, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať“ používa dovolací súd slovné spojenia „účastník má právo prípadne namietajú prípustnosť tohto vstupu“ , „hlavný účastník nesúhlas nemusí odôvodňovať“ , „účastník má právo vyjadriť svoj nesúhlas“ a „právo svojim nesúhlasom zabrániť tomu, aby pred súdom na jeho strane v pozícii vedľajšieho účastníka konal ten,

koho účasť v konaní si neželá“, dovolací súd mal na mysli, že táto podmienka nie je splnená vtedy, ak účastník konania, na ktorého strane má vedľajší účastník vystupovať, právne relevantným spôsobom výslovne vyjadrí svoju vôľu vedľajšie účasti v konaní nepripustiť. Správnosti uvedeného výkladu uznesenia dovolacieho súdu pritom nasvedčuje i akýsi návod adresovaný všeobecným súdom, ktorého sa tieto majú držať v prípade, ak do konania vstúpi vedľajší účastník, a v ktorom dovolací súd vyslovil nasledovné: „ zodpovedá zákonu procesný postup súdu, v rámci ktorého oznámi účastníkom konania, že určitý subjekt vstúpil do konania ako vedľajší účastník a vyzve ich, aby sa k tomuto vstupu vyjadrili. Súdom vyzvaní účastníci môžu vyjadríť svoje nesúhlasné stanovisko so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.“ Rovnaký záver pritom vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obdo 52/2012, ktorý v tam prejednanom prípade vyslovil, že súhlas žalovaného, ktorého vedľajší účastník (združenie na ochranu spotrebiteľa) svojim vstupom podporil, nebol potrebný, keď legitímáciu vedľajšieho účastníka na vstup do konania tomuto dal samotný zákon.

Záverom možno dodať, že pokiaľ odvolateľ podmienky prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka odvodzoval od novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť dňa 1. 1. 2015, a ktorá sa dotkla aj postavenia vedľajších účastníkov podľa § 93 ods. 2 O. s. p. v konaní, uvedená argumentácia je pre prejednaný prípad irelevantná. K definujúcim znakom právneho štátu totiž patrí zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty. Preto platí, že právne predpisy nepôsobia späť (lex retro non agit) a právne vzťahy a nároky z nich vyplývajúce sa musia spravovať normami, ktoré platili v čase ich vzniku. Pokiaľ teda z obsahu súdneho spisu vyplýva, že vedľajší účastník doručil svoje oznámenie o vstupe do konania do 31. 12. 2014 a zároveň je zrejmé, že účinky tohto vstupu nastali už uvedeným okamihom jeho doručenia okresnému súdu (k uvedenému pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 33/2006, sp. zn. 5 Cdo 201/2004, R 57/2009, sp. zn. 3 Cdo 188/2012, sp. zn. 3 Cdo 384/2012, sp. zn. 7 Cdo 67/2013, sp. zn. 3 Cdo 319/2009, sp. zn. 1 Cdo 234/2004 a pod.), odvolací súd pri neexistencii prechodných ustanovení k zmene právnej úpravy od 1. 1. 2015 nevidel žiaden priestor pre aplikáciu príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. 1. 2015.

Na základe uvedeného, nakoľko okresný súd správne dospel k záveru, že boli splnené všetky podmienky účasti vedľajšieho účastníka v konaní, odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.